

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

STRATEGIA WDRAŻANIA

PROJEKTU INNOWACYJNEGO TESTUJĄCEGO

Temat innowacyjny:

Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013 – 2014.

Nazwa projektodawcy:

CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne

Partner:

Gmina Miasta Toruń
Samorząd Miasta Lejdy

Tytuł projektu:

PI-PWP – Toruński program współpracy instytucji ekonomii społecznej z administracją lokalną jako szansa na stabilne funkcjonowanie PES

Numer umowy:

UDA-POKL.07.02.01-04-169/11-00

Toruń, 2012

SPIS TREŚCI:

1. UZASADNIENIE	3
Opis problemów.....	3
Badanie własne	5
Przyczyny występowania problemów.....	5
Skala występowania problemów	6
Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów.....	7
Wizyta studyjna.....	7
2. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI.....	8
3. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO	10
Na czym polega innowacja?.....	10
Innowacyjność produktu w wymiarze problemu	10
Innowacyjność produktu w wymiarze formy wsparcia	12
Grupa docelowa	12
Warunki wstępne dla funkcjonowania innowacji.....	12
Efekty zastosowanej innowacji	14
Elementy innowacji.....	14
4. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO	20
Przygotowanie do testowania	21
Testowanie orpacowanego produktu.....	21
Główne obszary testowania.....	21
5. SPOSÓB SPRAWDZENIA, CZY INNOWACJA DZIAŁA.....	24
Ewaluacja wewnętrzna	25
Ewaluacja zewnętrzna.....	25
6. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA	27
Przedmiot i cel działań upowszechniających	27
Grupy, do których skierowane będą działania upowszechniające	27
Plan działań i ich charakterystyka	27
7. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI.....	28
Cel działań włączających	28
Grupy docelowe działań mainstreamingowych (włączających)	28
Plan działań mainstreamingowych (włączających) i ich charakterystyka.....	28
8. KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU	29
9. ANALIZA RYZYKA	29
Wykaz użytych skrótów:	33

1. UZASADNIENIE

Opis problemów

Ekonomia społeczna (**ES**) jest nowym, prężnie rozwijającym się na świecie trendem ekonomiczno-społecznym. Jako zjawisko nowe, powinna być wspierana przez najbardziej zainteresowane strony: samorząd miasta Torunia i sektor toruńskich podmiotów ekonomii społecznej (**PES**). Samorząd – ponieważ to szansa na podniesienie jakości życia mieszkańców, inkluzji osób wykluczonych społecznie, a także szansa na mniejsze koszty programów społecznych, PES – ponieważ to one są potencjalnymi przedsiębiorstwami społecznymi i spełniają bardzo ważny aspekt społeczny. Współpraca pomiędzy administracją lokalną (**AL**) a PES nie jest działaniem krótkotrwałym i jednostronnym, wymaga więc wspólnego umocowania w przestrzeni publicznej wielu spójnych elementów funkcjonujących w oparciu o wypracowane zasady i formy współdziałania, a także rozeznania wzajemnych potrzeb i problemów na jakie mogą natrafić podczas współpracy.

Wielość definicji pojęcia ekonomii społecznej powoduje, iż jednoznaczne ustalenie, które podmioty wchodzi lub nie w obszar pojęciowy ekonomii społecznej jest uzależnione od przyjętych kryteriów definicyjnych. W projekcie „*PI-PWP – Toruński program współpracy instytucji ekonomii społecznej z administracją lokalną jako szansa na stabilne funkcjonowanie PES*” (dalej projekt) przyjęto szerszą definicję PES, tj. NGO oraz wszelkie podmioty o charakterze społecznym, które prowadzą działalność gospodarczą lub działalność statutową odpłatną. Z uwagi na wielość definicji PES ostatecznie zdecydowano się na wykorzystanie definicji zawartej w słowniku terminologicznym Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, gdzie do kategorii podmiotów ekonomii społecznej zaliczone zostały: spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje), podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z dnia 29 maja 2003 r. z późn. zm.), centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej¹. Przyjęto również, że wypracowany produkt będzie skierowany do wszystkich PES, ze szczególnym uwzględnieniem PES prowadzących działalność gospodarczą lub działalność statutową odpłatną oraz innych organizacji chcących się ekonomizować.

Impulsem do szybszego rozwoju ES było pojawienie się środków Europejskiego Funduszu Społecznego (**EFS**). W bieżącym okresie programowania dużo środków finansowych z EFS przeznacza się na rozwój i wspieranie PES. Tworzone są krajowe strategie i programy wspierające działania PES, a wiele z działań realizowanych będzie na poziomie regionalnym i lokalnym. Na poziomie krajowym został opracowany Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (czerwiec 2012), programy takie są także opracowywane na poziomach województw². W Toruniu powstaje obecnie Roczny i Wieloletni Program Współpracy Gminy Miasta Toruń (**GMT**) z organizacjami pozarządowymi (**NGO**). Powyższe programy współpracy GMT z NGO nie zawierają specyficznych sformułowań związanych z sektorem ES i skierowane są do wszystkich organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego. Z kolei „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014” – stanowiący wstępną wersję produktu finalnego, dalej zwany Programem, skierowany jest w szczególności do PES funkcjonujących bądź dążących do funkcjonowania na wolnym rynku

¹ Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, MRR, Warszawa 2012.

² C.Miżejewski, Artykuł „Po co nam Programy Rozwoju Ekonomii Społecznej?” – dostępny na stronie www.ekonomiaspoleczna.pl/wiadomosc/795880.html.

oraz innych organizacji chcących się ekonomizować. Większość narzędzi wskazanych w Programie ukierunkowanych jest na ekonomizację i rozwój PES prowadzących tego typu działalność. W Programie przewidziano niewiele działań skierowanych do grupy potencjalnych odbiorców Programu jakimi są PES prowadzące jedynie działalność nieodpłatną.

Według bazy danych Stowarzyszenia Klon/Jawor w dniu 15.04.2012r. w Toruniu funkcjonowało: 985 organizacji pozarządowych (wg GUS na koniec 2011r. – 184 fundacji oraz 701 stowarzyszeń i organizacji społecznych); 84 spółdzielnie w tym 1 spółdzielnia socjalna (wg danych GUS na koniec 2011 r. – 96 spółdzielni); 1 centrum integracji społecznej, 1 towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych, 4 warsztaty terapii zajęciowej. Ponadto, w Toruniu nie funkcjonują zakłady aktywności zawodowej. Brak jednolitych danych na temat liczby spółek z o.o. non for profit. Bazę organizacji pozarządowych dla województwa kujawsko-pomorskiego (**WKP**) prowadzi także Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (**ROPS**), jednakże w bazie tej znajduje się jedynie 85 organizacji z Torunia. Dane GUS (7151 NGO) i bazy organizacji pozarządowych udostępnionej online przez Urząd Marszałkowski w Toruniu wskazują, że liczba PES działających w WKP (a więc także w Toruniu) jest znacznie niższa od zarejestrowanych.

Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu wyniki badań PES³ z terenu WKP pokazują, iż podmioty te zmagają się z szeregiem problemów. Aż 80% żyje głównie ze środków gminnych i wojewódzkich. Niestabilne finansowanie przekłada się na niestabilną strukturę organizacyjno - kadrową – aż 70% PES korzysta w dużej mierze z wolontariuszy i stażystów. W konsekwencji, choć 43% PES deklaruje pobieranie opłat za niektóre produkty lub usługi⁴, tylko 8% PES faktycznie prowadzi działalność gospodarczą pozyskując w ten sposób dochody na działalność statutową. PES koncentrując się na realizacji projektów dotowanych ze środków publicznych nie prowadzą na ogół działalności odpłatnej, a jeszcze rzadziej prowadzą działalność gospodarczą. Wśród pozostałych dominuje obawa przed wymogami formalno-prawnymi i brakiem odpowiednio przygotowanej kadry. Nic więc dziwnego, iż 60% PES myśli bardziej o przetrwaniu niż stabilizacji i rozwoju. Co znamienne, jednocześnie aż 53% badanych PES nie bierze udziału w żadnych konsultacjach aktów prawnych, lokalnych strategii czy programów, zaś 47% PES deklaruje, że nie brało bądź wzięło tylko raz udział w Wojewódzkim Forum Organizacji Pozarządowych. Oznacza to, iż PES w dużej części (zazwyczaj z braku wiedzy i chęci) nie korzystają z istniejących już narzędzi współpracy.

Dominującym obszarem działalności statutowej PES są: integracja i aktywizacja społeczna (24%), działalność na rzecz niepełnosprawnych (21%), kultura fizyczna i sport (12%), wspieranie dzieci i młodzieży (11%), pomoc bezrobotnym i wykluczonym społecznie (10%). Są to również zadania AL, stąd współpraca pomiędzy PES a AL wydaje się nie tylko uzasadniona, ale często wręcz konieczna. Tymczasem PES z WKP myślą nierzadko z niechęcią o takiej współpracy⁵.

Podsumowując powyższe, **głównym problemem toruńskich podmiotów ekonomii społecznej jest słaba kondycja, co charakteryzuje się brakiem stabilności organizacyjnej i finansowej, nietrwałością funkcjonowania, a także brakiem mechanizmów partnerskiej współpracy PES i administracji lokalnej, która mogłaby zapewnić trwałość ekonomiczną sektora ES.**

³ M. Zajdel, *Raport z badań PES*, KPOWES 2010.

⁴ Dane Ośrodka Wsparcia Inicjatyw Ekonomii Społecznej; Tłok 2011.

⁵ M. Zajdel, *op. cit.*.

W przygotowanym Programie zajęto się współpracą PES i AL, ponieważ stwierdzono, że polepszenie tejże współpracy przyczyni się do wzmocnienia funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Z tego też względu przeprowadzono badanie diagnozujące problem współpracy oraz odbyto wizytę studyjną u zagranicznego Partnera w Holandii, w celu poznania dobrych praktyk stosowanych zagranicą.

Badanie własne

Beneficjent przeprowadził badanie przybliżające sytuację PES w kontekście w/w problemu. Zrealizowane zostało badanie dotyczące współpracy Gminy Miasta Toruń z toruńskimi podmiotami ekonomii społecznej⁶. Realizacja badania została powierzona Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego sp. z o.o., które przeprowadziło szczegółowe badanie w terminie 29.02.2012 - 15.05.2012 roku. Efektem końcowym badania było opracowanie raportu badawczego.

Według raportu problemy we współpracy GMT z toruńskimi PES dotyczą przede wszystkim:

- ograniczonych środków finansowych przeznaczonych z budżetu gminy na realizację zadań publicznych,
- niejasnych i skomplikowanych procedur finansowania zadań z budżetu gminy,
- biernej postawy PES-ów w poszukiwaniu innych niż budżet gminy środków finansowania działań,
- stereotypowego postrzegania przedsiębiorczości społecznej,
- niejasnej polityki lokalowej,
- ograniczonej wiedzy pracowników administracji w zakresie przedsiębiorczości społecznej,
- kwestii komunikacyjnych (braku otwartości na dialog z podmiotami ekonomii społecznej, braku czytelnych procedur dotyczących kontaktu z podmiotami ekonomii społecznej).

Przyczyny występowania problemów

Poniżej przedstawione zostały główne obszary przyczyn występowania problemów we współpracy AL i PES z terenu miasta Torunia (szczegółowe omówienie obszarów znajduje się w załączonym raporcie).

Obszar wzajemnego zaufania pomiędzy PES a AL w Toruniu

- Średni poziom zaufania wynikający z tego, że współpraca pomiędzy AL a PES jest mało intensywna i w związku z tym niewiele wiadomo o wzajemnych nastawieniach tych dwóch grup.
- Nadmierna biurokracja, słaby przepływ informacji (i ich niejasność), archaiczne procedury i brak elastyczności oraz ograniczone kompetencje urzędników oraz fakt, że PES i urzędnicy funkcjonują w „odrębnych światach” – środowiskach różniących się uwarunkowaniami formalno-prawnymi sprzyja wzajemnym oskarżeniom i pogłębianiu nieufności.
- Postrzeganie, zarówno przez trzeci sektor jak i administrację, łączenia działalności społecznej z ekonomiczną jako zdrada „etosu społecznikowskiego”, zgodnie z którym aktywność *pro publico bono* powinna zawsze mieć charakter darmowy.

Obszar wzajemnych oczekiwań PES i AL w Toruniu odnośnie wzajemnej współpracy

⁶ Załącznik nr 2, Raport końcowy badania pn. „Współpraca podmiotów ekonomii społecznej i administracji lokalnej miasta Torunia”.

- Podmioty ekonomii społecznej oczekują od samorządu głównie wsparcia finansowego – syndrom „grantozy”.
- PES oczekują również wsparcia lokalowego i sprzętowego - obecne reguły udostępniania lokali w pierwszej kolejności preferują najemców będących przedsiębiorcami prywatnymi. Jak wynika z informacji przekazanych przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, PES otrzymują ofertę lokali jako ostatni. Poza tym, pozostawia ona wiele do życzenia: często są to przestrzenie zniszczone, wymagające poważnych remontów, oddalone od atrakcyjnego centrum miasta (w którym np. poruszają się turyści będący potencjalnymi odbiorcami towarów i usług).
- Niski stopień skonkretyzowania oczekiwań AL względem podmiotów ekonomii społecznej, choć wskazali na produkty i usługi, których zakupieniem od przedsiębiorstw społecznych byłiby zainteresowani.

Obszar rozeznania pracowników AL w ofercie PES

- Administracja lokalna posiada szczątkową wiedzę dotyczącą toruńskich PES, nie jest również zorientowana w charakterze oferty większości z nich.
- Niewielka działalność promocyjno-marketingowa toruńskich PES powoduje brak czytelności i przejrzystości ich oferty. Za małą wiedzę administracji publicznej o specyfice oferowanych przez nie produktów/usług są, więc odpowiedzialne również same przedsiębiorstwa społeczne.

Przyczyn zdiagnozowanego problemu należy szukać zarówno po stronie PES, jak też administracji lokalnej, jednak do najważniejszych należą brak wystarczających środków finansowych przekazywanych przez administrację (AL dotuje w pierwszej kolejności obligatoryjne zadania, pozostałe zadania wspiera finansowo na tyle na ile może), niejasne procedury oraz trudności w komunikacji pomiędzy obiema stronami. Problemy te mają kilka wymiarów, m.in.:

- protekcyjny stosunek administracji do przedsiębiorców społecznych,
- brak otwartości na dialog z podmiotami ekonomii społecznej ze strony GMT,
- brak czytelnych procedur urzędowych dotyczących kontaktu z podmiotami ekonomii społecznej.

Skala występowania problemów

- Miasto Toruń jest miejscem, w którym ekonomia społeczna jest stosunkowo słabo rozwinięta. Podstawową formą PES jest organizacja pozarządowa (stowarzyszenie lub fundacja), ale większość tego typu podmiotów nie prowadzi działalności gospodarczej lub odpłatnej statutowej.
- Toruńskie PES w bardzo ograniczonym stopniu wykorzystują swój potencjał do pozyskiwania środków na działalność statutową ze świadczenia odpłatnej działalności pożytku publicznego i/lub działalności gospodarczej.
- Toruńskie PES – rozpatrując zagadnienie ilościowo – są wciąż w małym stopniu partnerami toruńskiego samorządu przy realizacji zadań publicznych.
- Bardzo mało PES startuje w konkursach dotyczących realizacji zadań publicznych, koncentrując się głównie na pomocy społecznej.
- Niewiele PES bierze udział w przetargach. Z kolei GMT nie stosuje prawnych możliwości (klauzul społecznych), które to umożliwiłyby często i ułatwiłyby PES udział w przetargach organizowanych przez samorząd.

Konsekwencje istnienia zidentyfikowanych problemów

- Toruńskie PES w stosunkowo niskim stopniu nastawione są na działania rynkowe (tzw. syndrom „grantozny”: domagają się coraz większych kwot na dotacje, ale nie poszukują dodatkowych środków na funkcjonowanie w działalności gospodarczej czy funduszach zewnętrznych).
- Niewiele agend administracji publicznej zawiera w przetargach klauzule społeczne, które zwiększają szanse PES.
- Niewiele PES jest w stanie sprostać wymogom określonym w przetargach, co powoduje ich niski udział.
- Realizacja przez podmioty projektów finansowanych z dotacji zewnętrznych nie przyczynia się do ich rozwoju ekonomicznego i infrastrukturalnego – nie pozwala na wygenerowanie zysku i jego reinwestycję w rozwój organizacji.
- PES nie zawsze są w stanie konkurować cenowo z dużymi firmami rynkowymi. Wynika to, przede wszystkim, z samej specyfiki tych podmiotów, nie posiadania rezerw finansowych, braku zaplecza infrastrukturalnego i sprzętowego oraz tego, że często kryterium rozstrzygającym przy przetargach jest cena.
- Niewykorzystywanie przez AL potencjału tkwiącego w toruńskich PES – mała świadomości administracji lokalnej dotyczącej korzyści i perspektyw, jakie roztacza przedsiębiorczość społeczna.
- Niski poziom zaufania pomiędzy toruńskimi PES a AL powoduje, że sektory te nie traktują siebie jako równorzędnych partnerów.

Wizyta studyjna

Wizyta studyjna w Lejdzie (Holandia) odbyła się w dniach 05-09.06.2012r. Wzięło w niej udział 20 polskich uczestników. Wśród nich znaleźli się członkowie zespołu eksperckiego, przedstawiciele toruńskich PES, przedstawiciele GMT oraz pracownicy projektu. Głównym celem wizyty była wymiana doświadczeń z zagranicznym partnerem w zakresie włączania PES w realizację polityk publicznych, a w szczególności zapoznanie się z:

- rozwiązaniami dotyczącymi współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i PES m.in. w zakresie: zakupu usług i towarów, przekazywania zadań, udzielania dotacji, udostępniania zasobów, realizacji wspólnych projektów;
- lokalnymi strategiami i przepisami dot. współpracy,
- dobrymi praktykami współpracy m.in. w zakresie zakupu usług i towarów, działań na rzecz lokalnej społeczności, wykluczenia społecznego, sportu, kultury.

Na miejscu odbyły się spotkania w instytucjach i organizacjach, tj. Urząd Miasta Lejdy, Binnenvest (organizacja zajmująca się opieką i coachingiem osób bezdomnych), DZB Leiden (miejska instytucja zajmująca się rozwojem zasobów ludzkich, szkoleniowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym), Waarenhuis (prowadzony przez PES przedsiębiorstwo zajmujące się rcyklingiem mebli i rękodziełem oraz prowadzącym sklep z odzyskanymi i naprawionymi rzeczami), Diaconaal Centrum De Bakkerij (kompleks budynków stanowiący centrum usług społecznych dla osób biednych oraz inkubator przedsiębiorczości społecznej).

Szczególne wrażenie na uczestnikach wyjazdu studyjnego zrobiła wizyta w siedzibie Diaconaal Centrum De Bakkerij tzw. „Piekarni” W obiekcie zlokalizowanym w centrum miasta, należącym do samorządu, swoją siedzibę posiada 19 organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach m.in. w zakresie pomocy dla uchodźców, działań integracyjnych, edukacji oraz inicjowania i wsparcia nowych inicjatyw. Organizacje skupione

w tymże budynku ściśle współpracują merytorycznie a realizowana działalność nie stanowi wzajemnej konkurencji. Budynek jest własnością międzynarodowego protestanckiego ruchu dobroczynnego Diakonia. Obiekt już historycznie spełniał funkcję nakierowaną na działalność charytatywną polegającą na wspieraniu najuboższych mieszkańców Lejdy. Obecne wykorzystanie budynku „Piekarni” dla potrzeb organizacji pozarządowych służących wsparciem i pomocą mieszkańcom to kontynuacja historycznie wpisanego w budynek przeznaczenia. Właściciele obiektu wynajmują część lokali dzięki czemu pozyskują środki na działalność statutową a jednocześnie obniżają koszt użytkowania obiektu. „Piekarnia” stanowi inkubator inicjatyw społecznych, to tutaj „rodzą” się nowe pomysły na działania społeczne, których liderami zostają najczęściej członkowie jednej z organizacji. „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014” zawiera koncepcję utworzenia w Toruniu Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej, który podobnie jak „Piekarnia” w Lejdzie, stanowić będzie centrum wsparcia dla nowotworzonych PES poprzez m.in. udostępnianie pomieszczeń, użyczenie adresu, świadczenie usług doradczych, szkoleniowych.

Głównym spostrzeżeniem wyniesionym z wizyty w Lejdzie było to, że Samorząd Lejdy i lokalne podmioty ekonomii społecznej łączą bardzo dobre partnerskie relacje. Samorząd na bieżąco współpracuje z organizacjami wykonującymi zadania gminy, otrzymują wtedy 100% dotacji na ten cel oraz wykonującymi inne zadania, wówczas mogą liczyć na częściowe wsparcie. Dzięki takiemu rozwiązaniu organizacje pozarządowe charakteryzują się dużą samodzielnością organizacyjną i finansową.

Powstały w ramach projektu Program stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy i potrzeby PES i AL. Program ten został przygotowany po przeprowadzeniu badań, dokładnym przeanalizowaniu problemów i ich przyczyn, przez zespół ekspertów, którzy w pracach posiłkowali się własnym doświadczeniem, wsparciem dodatkowych ekspertów celowo zapraszanych na konkretne spotkania, doświadczeniem płynącym z wizyty studyjnej w holenderskim mieście Lejda i przeglądu rozwiązań z innych krajów.

2. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI

Celem wprowadzenia innowacji jest wzrost stabilności i trwałości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej z terenu woj. kujawsko – pomorskiego w okresie 2012 – 2014. Cel ten bezpośrednio odpowiada na zdiagnozowane problemy przedstawione powyżej rozdziale pierwszym. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez następujące cele szczegółowe:

- wzmocnienie współpracy PES z AL na terenie woj. kujawsko-pomorskiego poprzez zwiększenie udziału tych podmiotów w realizacji gminnych polityk publicznych w okresie 2012-2014,
- zwiększenie rozeznania PES i AL we wzajemnych potrzebach w okresie 2012-2014,
- zwiększenie rozeznania AL w ofercie PES w okresie 2012-2014,
- zwiększenie zaufania u PES i AL w okresie 2012-2014,
- wzrost wiedzy dot. zagranicznych rozwiązań w zakresie współpracy PES i AL w okresie 2012-2014.

Cel główny i cele szczegółowe są tożsame z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu. Stopień osiągnięcia zamierzonego celu będzie sprawdzany za pomocą następujących wskaźników:

Cel	Wskaźnik pomiaru celu / wartość docelowa	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Źródło weryfikacji /pozyskania danych do pomiaru wskaźnika oraz częstotliwości pomiaru
Wzrost stabilności i trwałości funkcjonowania PES z terenu woj. kujawsko – pomorskiego w okresie 2012 – 2014	liczba podmiotów PES, które otrzymają wsparcie w ramach projekt	0	20	raport z badań ewaluacyjnych przedstawicieli PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
	liczba instytucji AL, które otrzymują wsparcie w ramach projektu	0	1	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
Wzmocnienie współpracy PES z AL na terenie WKP poprzez zwiększenie udziału tych podmiotów w realizacji gminnych polityk publicznych w okresie 2012-2014	liczba PES, które pozytywnie potwierdzą wzrost jakości współpracy	0	20	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
Zwiększenie rozeznania PES i AL we wzajemnych potrzebach w okresie 2012-2014	liczba PES, które zwiększą wiedzę dot. potrzeb AL	0	20	raport z badań ewaluacyjnych przedstawicieli PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
	liczba AL, które zwiększą wiedzę dot. potrzeb PES	0	1	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
Zwiększenie rozeznania AL w ofercie PES w okresie 2012-2014	liczba AL, które zwiększą wiedzę dot. oferty PES	0	1	raport z badań ewaluacyjnych przedstawicieli PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
Zwiększenie zaufania u PES i AL w okresie 2012-2014	liczba PES, u których nastąpi wzrost zaufania do AL	0	20	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
	liczba AL, u których nastąpi wzrost zaufania do PES	0	1	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL (por. danych z 4 i 30m-ca)
Wzrost wiedzy dot. zagranicznych	liczba osób, które zwiększą wiedzę w	0	20	raport z badań ewaluacyjnych PES i AL

rozwiązań w zakresie współpracy PES i AL w okresie 2012-2014	zakresie zagranicznych rozwiązań dot. współpracy			(por. danych z 4 i 30m-ca)

Miernikiem sukcesu innowacji będzie osiągnięcie wskaźników, odnoszących się do poszczególnych celów i działań zawartych w produkcie finalnym.

Wszystkie realizowane w ramach opracowanego Programu działania są odpowiedzią na postulaty zebrane podczas badań diagnostycznych przeprowadzonych zarówno wśród przedstawicieli GMT, jak i PES. Każdemu działaniu przewidzianemu w Programie przypisano rezultaty krótkookresowe (które zostaną zmierzone w trakcie trwania projektu oraz rezultaty długofalowe (odnoszące się do efektów wdrożenia programu w dłuższej perspektywie). Ponadto dla każdego działania określono wskaźniki, okres realizacji oraz osoby/instytucje, które będą odpowiedzialne za realizację danego działania, co szczegółowo zostało zaprezentowane w „Programie współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014”.

3. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO

Na czym polega innowacja?

W kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego innowacyjność wiąże się z poszukiwaniem oraz wypracowywaniem nowych, lepszych sposobów zaspokajania ważnych potrzeb społecznych. Projekty innowacyjne to swoiste laboratoria, koncentrujące się przede wszystkim na nierozwiązanych jeszcze problemach i nowatorskich narzędziach zmiany. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL* zdefiniowano trzy główne wymiary innowacyjności projektów PO KL. Są to:

- **wymiar problemu** – rozwiązanie problemu, który do tej pory nie był w wystarczającym stopniu uwzględniony w polityce państwa (nowy problem – brak narzędzi/znany problem – brak narzędzi/znany problem – narzędzia niepozwalające na rozwiązanie problemu);
- **wymiar uczestnika projektu** – nastawienie na wsparcie nowych, nietypowych grup (niekorzystających wcześniej z pomocy/otrzymujących wsparcie innego rodzaju/korzystających z podobnych, ale nieidentycznych form pomocy);
- **wymiar formy wsparcia** – wykorzystanie nowych instrumentów w rozwiązywaniu dotychczasowych problemów; przy czym możliwe jest tutaj także adaptowanie rozwiązań sprawdzonych w innych krajach, regionach czy też w innych kontekstach, np. w stosunku do innej grupy docelowej, a także rozwój, modyfikacja dotychczas stosowanych instrumentów w celu zwiększenia ich adekwatności, skuteczności i efektywności (nowa forma wsparcia / zaadaptowanie na potrzeby projektu formy wsparcia wykorzystywanej w innym sektorze, w stosunku do innej grupy docelowej /zmodyfikowana forma tradycyjna).

Innowacyjność stworzonego „Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013 – 2014” dotyczy przede wszystkim dwóch wymiarów: **wymiaru formy wsparcia i wymiaru problemu**. Wiodącym wymiarem innowacyjności produktu finalnego jest wymiar formy wsparcia. Wymiar problemu ma charakter uzupełniający.

Innowacyjność produktu w wymiarze problemu

Mimo powstających na przestrzeni ostatnich kilku lat w Polsce kolejnych dokumentów programowo-strategicznych i projektów poświęconych problematyce ES, wciąż niewiele uwagi poświęca się współpracy PES z administracją publiczną w tej sferze. Program stanowi pierwszy w Polsce program lokalnej współpracy pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym w całości poświęcony ES, stworzony – co ważne – w sposób oddolny, z zaangażowaniem doświadczonych ekspertów reprezentujących samorząd, NGO i środowisko naukowe. To bardzo istotne, gdyż w Polsce do tej pory o współpracy międzysektorowej oraz rozwoju ES mówi się wiele, lecz zwykle oddzielnie. Innowacja produktu polegać będzie na trwałym włączeniu sfery ES i związanych z nią działań do programu współpracy pomiędzy administracją lokalną a PES miasta Torunia. Problemem podlegającym interwencji poprzez zastosowanie produktu innowacyjnego jest ograniczone zaufanie i częściowa niechęć do współpracy jednostek samorządu terytorialnego z PES w zakresie wspólnego kreowania i realizowania polityki rozwoju ES na gruncie lokalnym. Skala problemu została potwierdzona badaniem zrealizowanym na potrzeby projektu. Problem ten jest problemem znanym i zdiagnozowanym przy jednoczesnym braku skutecznych narzędzi do jego rozwiązania. Jednocześnie ES jest obszarem mało eksponowanym w dokumentach programowych/strategicznych nt. administracji i NGO (programy częściej skupione są na „reaktywnym” rozwiązywaniu danych problemów przez organizacje, zaś mniej uwagi poświęca się ich stabilności i samodzielności, dzięki której to rozwiązywanie problemów byłoby skuteczniejsze i mniej doraźne). Istniejąca oferta wsparcia dla PES i ich otoczenia, proponowana przez 4 funkcjonujące (wg stanu z połowy 2012 r.) w Toruniu OWES w małym stopniu uwzględnia administrację publiczną i potrzeby jej pracowników, OWES nie uwzględniają także pomocy publicznej dla już funkcjonujących PES.

Innowacyjność produktu w wymiarze formy wsparcia

Program proponuje nowe, niepraktykowane dotąd formy działań, a jednocześnie wskazuje na potrzebę upowszechnienia tych już istniejących, lecz niewykorzystywanych w dostateczny sposób, a jednocześnie wskazuje na potrzebę upowszechnienia tych już istniejących, lecz niewykorzystywanych w dostateczny sposób. Innowacja produktu przejawia się w zastosowaniu następujących działań:

Działania nowe, dotychczas niepraktykowane:

- Uruchomienie Giełdy Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych,
- Organizacja Toruńskiego Forum Ekonomii Społecznej,
- Stosowanie przy procedurze PZP klauzuli społecznej,
- Upowszechnianie idei ekonomii społecznej wśród młodzieży,
- Narzędzie do analizy kosztów i korzyści działalności toruńskich PES w obszarze kultury
- Narzędzie informatyczne (Narzędzie IT) wspierające realizację programu.

Działania polegające na implementacji działań niedostatecznie wykorzystywanych w Toruniu oraz upowszechnianiu dobrych praktyk:

- Powołanie przez Prezydenta Miasta Torunia Zespołu ds. monitoringu programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej,
- Promocja polityki lokalowej,
- Koncepcja powołania i funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości społecznej,
- Mapa wsparcia ekonomii społecznej oraz bank sprzętu,
- Nagroda PMT w kategorii Podmiot Ekonomii Społecznej,
- Szkolenia, wizyty studyjne.

Szczegółowe informacje dotyczące elementów innowacji produktu zostały wskazane w dalszej części strategii.

Powyższe działania mogą być traktowane jako rozwiązania modelowe – mogące być replikowane w innych warunkach i kontynuowane po zakończeniu realizacji projektu, a również tego oczekuje się od projektów innowacyjnych. W tym aspekcie innowacja produktu przejawia się w wieloaspektowej specyfice: każdemu z celów programu towarzyszą konkretne narzędzia i działania, uwzględniające zarówno uwarunkowania funkcjonowania samorządu miasta, jak i podmiotów ES. Wizja zawarta w Programie, tj. *„Prężne podmioty ekonomii społecznej w Toruniu działające na rzecz rozwoju miasta i zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców”*, konsekwentnie pokazuje przyszłość samorządu miejskiego, jak i organizacji stanowiących PES jako silnych, profesjonalnych, niezależnych, a jednak bliskich sobie merytorycznie partnerów, wspólnie działających na rzecz zaspokojenia potrzeb społeczności miasta Torunia i poprawy jakości ich życia.

Głównym działaniem projektu jest utworzenie, przetestowanie i wdrożenie zaprezentowanego „Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013 – 2014”. Zasadniczym założeniem Programu jest przekonanie, iż współpraca ta przyniesie obu stronom wymierne korzyści, co więcej, sektor ES z uwagi na swój charakter wydaje się naturalnym partnerem samorządu nie tylko jako współtwórca i współrealizator polityk publicznych⁷, ale również dostawca różnego rodzaju produktów czy usług. Niezbędne jest zatem dostrzeżenie funkcji jakie ES może spełniać w ramach realizacji polityk publicznych.

Grupa docelowa

Innowacja służyć będzie przede wszystkim PES jako jeden ze sposobów wzmocnienia i ekonomizacji ich działań, zaś AL jako narzędzie wspierające, pozwalające na lepsze jakościowo zaspokojenie potrzeb mieszkańców oraz ocenę jego skuteczności. Wypracowane rozwiązanie po przetestowaniu i walidacji docelowo będzie mogło być wdrażane w innych miastach, szczególnie tam, gdzie nie istnieją zasady współpracy w sferze ES między samorządem lokalnym a PES.

Grupą docelową zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu stanowić będą:

UŻYTKOWNICY	
wymiar testowy	W testowaniu wezmą udział różne wydziały Urzędu Miasta Torunia (łącznie zajmować się tym będzie 4 pracowników UMT). We wniosku o dofinansowanie projektu wskazane zostały dwa wydziały: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej – w największym zakresie współpracuje z podmiotami ekonomii społecznej oraz Biuro Mieszkalnictwa – odpowiada za politykę lokalową Gminy Miasta Toruń. Jednak z uwagi na przewidziane w Programie działania, rekomendowane są również inne wydziały, tj.: Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji – m.in. ze względu na to, że bezpośrednio współpracuje z organizacjami pozarządowymi, udziela pomocy merytorycznej i organizacyjnej dla NGO, a także realizuje różne działania informacyjne; Wydział Kultury – gdzie zostanie przetestowane Narzędzie do analizy kosztów i korzyści

⁷ Por. Strategia rozwoju Torunia do 2020r., Plan wspierania rozwoju przedsiębiorczości Miasta Torunia, Urząd Miasta Torunia, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Torunia na lata 2006-2013, Program Działań Miasta Torunia na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006 – 2013.

	działalności toruńskich PES w obszarze kultur. Ostateczną decyzję o wyborze wydziałów podejmie Prezydent Miasta Torunia po zaopiniowaniu Programu i Strategii przez RST i zatwierdzeniu przez IOK.
wymiar docelowy	Następnie produkt otrzymają do wykorzystania użytkownicy docelowi - wszystkie wydziały UMT oraz instytucje gminne (MOPR, PUP, ZGM, placówki oświatowe) – te, które będą mogły wykorzystywać produkt w swojej codziennej pracy.
wymiar upowszechniania	W kolejnym etapie produkt będzie upowszechniany (w formie konferencji, publikacji oraz materiału filmowego propagowanego w Internecie) wśród wszystkich 144 gmin WKP jako gotowe rozwiązanie, które mogą zastosować. Dodatkowo 10 pracowników GMT skorzysta ze szkolenia dotyczącego wykorzystania produktu.
ODBIORCY	
wymiar testowy	W testowaniu będzie mógł wziąć udział każdy zainteresowany PES, w (szacujemy, że będzie to ok. 20 PES działających na terenie Torunia (wśród nich m.in. warsztaty terapii zajęciowej, fundacje, stowarzyszenia, organizacje kościelne i spółdzielnie socjalne).
wymiar docelowy	Docelowo z wdrożonego produktu będą mogły korzystać wszystkie toruńskie PES. Dzięki programowi współpracy staną się stałym kontrahentem gminy, co przełoży się na większą stabilność ich przyszłego funkcjonowania.
wymiar upowszechniania	Produkt będzie upowszechniany wśród wszystkich PES WKP przy pomocy mailingu, dystrybucji materiałów promocyjnych, materiału filmowego, publikacji oraz konferencji. Równolegle prowadzone upowszechnianie wśród gmin będzie miało na celu zachęcenie obu stron do partnerskiego włączenia produktu do nurtu polityki danej gminy.

Warunki wstępne dla funkcjonowania innowacji

Funkcjonowanie innowacji uzależnione jest od następujących warunków:

Warunki w sferze postaw i mentalności:

- obopólna wola współpracy UM i PES,
- zainteresowanie ekonomizacją i umacnianiem działalności przez PES,
- dostrzeganie przez obie strony korzyści z ekonomizacji działań podjęcie ryzyka rynkowego przez PES,
- posiadania wizji działań gospodarczych przez PES,
- atmosfera akceptacji i zrozumienia z obu stron,
- chęć posiadania skutecznych sposobów zaspokajania potrzeb społecznych/mieszkańców przez miasto.

Warunki techniczne i zewnętrzne:

- zarządzenie Prezydenta Miasta Torunia wprowadzające Program do testowania
- sprawna komunikacja (którą wspierać będą narzędzia projektowe),
- przyjęcie programu do realizacji przez GMT (po przetestowaniu),
- zarządzenie Prezydenta Miasta Torunia ws. klauzul społecznych w zamówieniach publicznych,
- powołanie zespołu ds. monitoringu programu współpracy GMT z PES (koordynującego realizację programu);
- kompleksowa realizacja programu (nie poszczególnych elementów).

Efekty zastosowanej innowacji

Stanem pożądanym, jaki ma zostać osiągnięty dzięki wdrożeniu produktu, będzie zwiększona stabilność i trwałość funkcjonowania PES, dzięki wzmocnieniu współpracy GMT i toruńskich PES. Realizacja Programu powinna wpłynąć na zwiększenie wiedzy przedstawicieli samorządu miejskiego na temat ES, PES oraz uwarunkowań administracyjnych. Ponadto program wpłynie na poprawienie atmosfery współpracy, zwiększy zrozumienie atutów i zasobów obu stron, zwiększy aktywność gospodarczą PES. Dzięki wypracowanemu produktowi nastąpi dostosowanie popytu i podaży na usługi i produkty PES, zwiększy się wkład własny organizacji w realizację projektów. PES powinny zwiększyć liczbę inicjatyw realizowanych ze środków własnych. Program pozwoli na istnienie i funkcjonowanie spójnego systemu współpracy PES i administracji.

Program i jego działania mogą być kontynuowane pozaprojektowo – wejdą w życie w formie uchwały RMT (włączenie do polityki). Pozwoli on na skuteczną realizację długofalowych celów, które miasto postawiło sobie w dokumentach strategicznych (np. Wieloletni Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi).

Elementy innowacji

Produkt finalny projektu stanowić będzie „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013 – 2014”. Program ten podzielony jest na dwie części. **Część strategiczna dokumentu** – zawiera: diagnozę sektora ekonomii społecznej w Toruniu, diagnozę współpracy toruńskich PES z GMT; podstawy prawne Programu oraz spójność z dokumentami strategicznymi; wizję, cel główny i cele szczegółowe Programu, a także informacje dotyczące planu finansowego, monitoringu i ewaluacji Programu.

Część operacyjna dokumentu – zawiera szczegółowy opis poszczególnych działań przewidzianych do realizacji. Każde z działań posiada uzasadnienie, wskazane zostało również na czym polega innowacyjność każdego działania. Dodatkowo przygotowane zostały wzory dokumentów (m.in. zarządzenia PMT, karta oceny) do bezpośredniego zastosowania w GMT, a w przyszłości w innych gminach.

Poniżej wskazane zostały elementy innowacji poszczególnych działań:

a. Uruchomienie Giełdy Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych – główną ideą Giełdy jest umożliwienie kontaktu między potencjalnymi sprzedawcami - usługodawcami a potencjalnymi klientami - usługobiorcami. PES będą miały możliwość zaprezentować swoje produkty na internetowej Giełdzie i sortować je w zależności od potencjalnego odbiorcy. Będzie to się odbywało na platformie internetowej. Funkcjonalność narzędzia kładzie nacisk na aspekty promocji i komunikacji PES, Urzędu Miasta Torunia oraz mieszkańców Torunia. W aplikacji umieszczone zostaną tylko i wyłącznie niezbędne funkcje, co czyni to narzędzie prostym i efektywnym w użyciu. Zaimplementowane procedury podkreślą związek innowacji z kreatywnością. Innowacyjność narzędzia przejawia się m.in.:

- w nowatorskim zastosowaniu wyszukiwania kontaktów, kontrahentów i w czytelnym przekazie skierowanym do właściwej grupy klientów,
- maksymalnym uproszczeniu funkcjonalności,
- skrócenie czasu dotarcia użytkownika do poszukiwanej informacji oraz jej edycji,
- silnik narzędzia informatycznego współpracował będzie z najnowszymi przeglądarkami internetowymi zarówno w wersji stacjonarnej jak i mobilnej,

- kontent (zarówno innowacyjna konstrukcja menu, jak i prezentowane informacje) narzędzia będzie miał jasny i czytelny przekaz, który zapewni ograniczenie tzw.: pustych kliknięć.
 - skoncentrowaniu się na zapewnieniu intuicyjności korzystania ze strony co sprawia, że odbiorca nie traci czasu na poszukiwanie odnośnika czy poszczególnego rekordu, a co za tym idzie dłużej pozostaje na portalu oraz chętniej powraca.
 - w rzadko jeszcze spotykanym układzie treści multimedialnych i rozwiązaniach technicznych zapewniających wysoki poziom użyteczności dla użytkownika końcowego. Przekłada się to z kolei na zwiększenie liczby użytkowników narzędzia, w tym najcenniejszej kategorii statystyki www, czyli użytkownika niepowtarzalnego.
 - użyciu rozwiązania społecznościowego, stanowiącego doskonałe narzędzie marketingowe i sprzedażowe, pozwalające nie tylko dotrzeć do potencjalnego odbiorcy, ale również czynnie zaangażować go w cyfrowe życie konkretnego produktu.
 - w rozumieniu czysto technicznym, na zapewnieniu elastyczności portalu zarówno pod względem graficznym, jak również układu treści i narzędzi takich jak wyszukiwarka. Użycie języka programowania PHP/JAVA pozwala nie tylko na łatwe wprowadzanie i edytowanie treści multimedialnych, ale również stabilność układu.
- b. Organizacja Toruńskiego Forum Ekonomii Społecznej** - inicjatywa ma znamiona innowacyjnej, ponieważ w WKP nie było dotychczas prób zorganizowania forum na gruncie gminnym, które łączyłoby działania promujące wyłącznie ekonomię społeczną z celową konfrontacją dorobku (z uwzględnieniem wydatków i korzyści) podmiotów publicznych i ekonomii społecznej w ramach i na rzecz realizacji konkretnych zadań publicznych. Będzie to próba skłonienia przedstawicieli instytucji samorządowych i PES do pokazania efektów własnych działań z wyeksponowaniem obszarów deficytowych, potrzeb wymagających zaistnienia współpracy z innymi podmiotami. To innowacyjne przedsięwzięcie na skalę naszego kraju w kontekście kreowania lokalnych polityk publicznych.
- c. Stosowanie przy procedurze PZP klauzuli społecznej** - możliwość stosowania w zamówieniach publicznych tzw. klauzul społecznych, czyli zapisów uwzględniających ochronę ważnego interesu społecznego (np. wyrównywanie szans grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem). Działania w tym obszarze stanowią klasyczny przykład upowszechniania, nagłaśniania i włączania do praktyki rozwiązania już istniejącego, lecz jeszcze rzadko stosowanego, co stanowi o innowacji działania. Przygotowane zostało gotowe narzędzie dla samorządu miejskiego, ułatwiające szersze wdrażanie rozwiązania – zarządzenie rozszerzające dotychczasową praktykę udzielania zamówień o stosowanie klauzuli społecznej. Działanie daje możliwość zaangażowania także drugiej strony procesu – PES jako potencjalnych oferentów, którzy dzięki temu podniosą swoje praktyczne umiejętności w zakresie ubiegania się o zamówienia, istotne z punktu widzenia ekonomizacji funkcjonowania.
- d. Powołanie przez Prezydenta Miasta Torunia Zespołu ds. monitoringu programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej** - zespoły doradczo–inicjatywne, składające się z przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz PES mają istotne znaczenie dla rozwoju współpracy pomiędzy tymi sektorami. Wspólne zespoły zadaniowe dają możliwość lepszej wymiany informacji i efektywnej realizacji zadań. Powołany w ramach Programu Zespół będzie organem konsultacyjnym,

opiniodawczym i inicjatywnym powołanym przez PMT, będzie też częścią systemu wsparcia ekonomii społecznej (promocja ekonomii społecznej rekomendacja rozwiązań proceduralnych ułatwiających współpracę pomiędzy sektorem publicznym i pozarządowym). W GMT funkcjonują zespoły eksperckie powołane przez Prezydenta. Podczas prac tychże zespołów zajmowano się również tematyką ekonomii społecznej. Należy jednak zauważyć, iż były to działania doraźne i nie miały charakteru rozwiązania systemowego. Dlatego zaproponowany w Programie Zespół stanowiłby narzędzie do tworzenia rozwiązań systemowych. Tym samym należy stwierdzić, iż w skali naszego miasta, powołanie specjalistycznego ciała zajmującego się problematyką ekonomii społecznej stanowi innowację organizacyjną.

- e. Promocja i monitoring polityki lokalowej** - dotychczasowe rozwiązania dotyczące polityki lokalowej nie stanowią kompleksowych rozwiązań opartych o dowody. W celu zwiększenia przejrzystości i dostępności lokali dla organizacji pozarządowych Prezydent Miasta Torunia zatwierdził Zarządzenie nr 59 z dnia 29.02.2012 w sprawie ujednoczenia procedury postępowania dotyczącego gminnych lokali użytkowych na rzecz organizacji pozarządowych, które ma usprawnić cały system. Działania te powinny zostać wzmocnione działaniami promocyjnymi (informowanie o wynajmowaniu przez miasto lokali organizacjom pozarządowym) i monitoringiem dotychczasowych doświadczeń, co pozwoli na prace nad kompleksowym systemem rozwiązania problemu potrzeb lokalowych PES i świadomej polityki lokalowej miasta. Wynikiem powinno być efektywniejsze wykorzystanie przez miasto zasobów i skuteczniejsze realizowanie prowadzonych przez administrację miejską polityk publicznych. Promocja polityki lokalowej miasta wobec organizacji pozarządowych miałaby za zadanie unaocznienie (za pomocą przygotowanego narzędzia IT) mapy lokali miejskich udostępnianych na zasadach komercyjnych i z zastosowaniem odpowiednich ulg czy zwolnień, oraz pokazania co – dzięki organizacjom działającym w tych lokalach – udaje się zrobić. Dodatkowo należy poszukiwać również innych możliwości prowadzenia polityki lokalowej wobec PES, tak aby we współpracy jak najpełniej realizować zadania miasta i odpowiadać na potrzeby mieszkańców.

Działanie może być traktowane jako innowacyjne z kilku powodów:

- Zakłada zupełnie nowe podejście do oceny polityki lokalowej nie w kontekście nakładów i strat, jak to się powszechnie przyjmuje, ale zysków i wartości dodanej, co może być dobrą formą promocji działań GMT.
 - Zakłada podejście oparte na rezultatach (usługi i produkty), a nie ocenie misji. To podejście, które ma być główną formą oceny działań w przyszłym okresie programowania jest w Polsce nieznane i często niezrozumiałe zarówno przez PES, jak i JST.
 - Wykorzystanie narzędzia informatycznego do promocji polityki lokalowej, które ma pełnić potrójną funkcję: zbierania danych, zapewnienia przejrzystości działań i aktywizacji mieszkańców w tworzenie polityki lokalowej GMT.
- f. Koncepcja powstania i funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości społecznej (IPS)** - funkcjonowanie toruńskiego IPS stanowić będzie efektywne rozwiązanie dotychczasowych problemów związanych z ograniczoną ofertą Gminy Miasta Toruń w zakresie wynajmu lokali użytkowych organizacjom pozarządowym i umożliwi efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów lokalowych (np. niektóre organizacje potrzebują lokal przez kilka godzin w tygodniu). Funkcje IPS mogą być połączone z funkcją ośrodka wspierania organizacji pozarządowych. W ramach działalności inkubatora rekomendowane jest prowadzenie doradztwa i szkoleń m.in. dla PES (np. z zakresu poradnictwa prawnego i księgowego, promocji, marketingu oraz zarządzania). Poprzez

udział w szkoleniach członkowie organizacji i pracownicy sektora ekonomii społecznej podniosą swoje kwalifikacje. Celem funkcjonowania IPS jest długotrwałe i kompleksowe wsparcie przedsiębiorstw społecznych w Toruniu. W Polsce od tego czasu powstało wiele inkubatorów przedsiębiorczości oraz inkubatorów technologicznych, ale są to miejsca do inkubacji przedsiębiorstw. Dopiero od kilku lat powstają inkubatory ekonomii społecznej. Propozycja powstania IPS w Toruniu, mimo, iż to nie jest novum w kraju, stanowi innowację w skali miasta. Dotychczas w Toruniu nie funkcjonował inkubator organizacji pozarządowych, który udostępniałby pomieszczenia do realizacji zadań statutowych organizacji. Innowacyjna również będzie możliwość korzystania przez PES z lokali w określonych czasowo ramach - w określonych godzinach i dniach tygodnia.

W ramach Programu stworzona została koncepcja powstania inkubatora, jednak nie będzie możliwe przetestowanie całego działania. Z uwagi na ograniczone możliwości zostaną podjęte działania zmierzające do pozyskania środków na stworzenie IPS oraz znalezienie lokalu, w którym będzie znajdować się jego siedziba.

g. Mapa wsparcia ES oraz bank sprzętu - mapa wsparcia jest narzędziem wychodzącym naprzeciw trendom wysokiej użyteczności. Elementy innowacji:

- Narzędzie to będzie lokalizowało miejsca wspierające (np. OWES, IPS) na mapie oraz interaktywnie prezentowało ich ofertę np. poprzez zamieszczanie oferty przez oferentów w systemie lub dzięki systemowi linków. Dzięki takiemu narzędziu PES będą miały szansę zapoznać się z ofertą szkoleniową, marketingową, doradczą itp. i skontaktować z ekspertami, którzy będą mogli wspierać PES np. w ramach POKL.
- Dzięki zastosowaniu mapy jako narzędzia wyszukiwania informacji, zamiast tradycyjnej listy rozwijanej, użytkownik końcowy szybciej znajdzie potrzebne informacje. Ponadto, ponieważ większość osób jest wzrokowcami, mapa z ikonami instytucji daje również ogólny ogląd na możliwości wsparcia oraz ich dostępność regionalną.
- Wykorzystane technologie umożliwiają również wydrukowanie mapy wraz z danymi kontaktowymi konkretnej instytucji.
- Innowacyjność rozwiązań informatycznych w zakresie informacyjnym dotyczy łatwości, z jaką odbiorca może pozyskać ważne dla niego informacje. Interaktywna mapa, dzięki której można w łatwy sposób sprawdzić, w którym dokładnie miejscu znajduje interesujący nas podmiot.

To narzędzie dla odbiorcy jest przykładem innowacyjności w zakresie informacji oraz promocji działalności dla podmiotów prowadzących poszczególną działalność. Nowoczesne narzędzia informatyczne będą w znacznym stopniu ułatwiały komunikację i w dalszym ciągu ułatwiały życie jej odbiorcom, tym bardziej, biorąc pod uwagę gwałtownie wzrastający stopień sprzedaży smartfonów z dostępem do Internetu. Poprzez umieszczone dane GPS oraz dzięki synchronizacji z innymi aplikacjami na smartfonach, użytkownikowi zostanie wskazana trasa dojazdu do podmiotu.

h. Nagroda PMT w kategorii: Podmiot Ekonomii Społecznej - innowacyjność tej inicjatywy polega na wprowadzeniu nowej kategorii nagrody dla przedstawicieli PES, której dotychczas nie uwzględniał regulamin konkursu nagród Prezydenta Miasta Torunia. Wprowadzenie tej kategorii do nagród PMT podniesie rangę działań społecznych w obszarze wsparcia działalności i funkcjonowania PES. Istotnym efektem konkursu będzie zwiększenie świadomości otoczenia na temat działalności PES oraz poszerzenie rynku zbytu na wyroby i usługi świadczone przez PES.

i. Upowszechnianie idei ES wśród młodzieży – innowacyjność działania przejawia się w utworzeniu ścieżki specjalizacyjnej „Usługi społeczne” inicjowanej w Instytucie Socjologii UMK. Ścieżka ta ma za zadanie transfer wiedzy na temat kluczowej dla współczesnej polityki społecznej oferty usług społecznych z ukierunkowaniem na ofertę w tym zakresie

w obszarze ES. Dzięki realizacji ścieżki specjalizacyjnej studenci poznają potencjał PES w działalności usługowej, co ma znamiona promocji takiej działalności i samych podmiotów, będzie miała miejsce animacja postaw wolontariackich w ramach koncepcji aktywnej obywatelskości. W korespondencji z Programem zostanie otwarta 70-godzinna ścieżka specjalizacyjna pt. *Usługi społeczne* w ramach studiów II stopnia na kierunku socjologia prowadzonych w Instytucie Socjologii UMK. Ścieżka ta zostanie uruchomiona po raz pierwszy. Zapisy na ścieżkę przewidziane są na październik 2012 roku a start realizacji kursów będzie miał miejsce w listopadzie 2012 roku. Ścieżka ta jest pierwszym takim przedsięwzięciem w WKP. W Polsce oferowane są studia podyplomowe poświęcone ES, realizowane są pojedyncze kursy poświęcone ES, ale zintegrowany blok kursów ukierunkowanych na aspekty praktyczne transferu konkretnych usług społecznych w obszarze ES jest absolutnie nowym pomysłem wzbogacającym aplikacyjny wymiar studiowania socjologii i potencjalna promocja idei przedsiębiorczości społecznej i roli ekonomii społecznej w realizacji zadań publicznych.

j. Szkolenia, wizyty studyjne - szkolenia i doradztwo należą raczej do standardowych form wsparcia ES, jednak w kontekście realizacji projektu elementem innowacyjności w ich realizacji będzie m.in. włączenie w krąg odbiorców szkoleń - w większym stopniu niż dotychczasowo – przedstawicieli GMT. Nowością byłby także wspólny udział w poszczególnych grupach szkoleniowych (lub określonych modułach tematycznych) przedstawicieli GMT i PES, co pozwoliłoby na lepsze poznanie wzajemnych oczekiwań, potrzeb, mocnych stron i ograniczeń, a także sprzyjałoby rozwojowi partnerskich postaw. Także znaną, lecz rzadko wykorzystywaną w regionie i kraju formą wsparcia są wizyty studyjne, które w kontekście ES kierowane są najczęściej do osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, jako potencjalnych pracowników/członków spółdzielni socjalnych. Tymczasem w obliczu niskiego stopnia wiedzy przedstawicieli lokalnej administracji nt. ekonomii społecznej i ambiwalentnej postawy NGO wobec ekonomizacji działań konkretne, namacalne przykłady sukcesu społeczno-rynkowego PES mogłyby stanowić dla pierwszej z grup realny przykład, iż wspieranie takich inicjatyw ma sens, dla drugiej zaś - inspirację i wzór do naśladowania.

k. Narzędzie do analizy kosztów i korzyści działalności toruńskich PES w obszarze kultury - analiza koszty/korzyści jest elementem racjonalizacji wydatków publicznych i realizacji zadań publicznych przez podmioty centralne i samorządowe.

Innowacyjność działania przejawia się w:

- wprowadzaniu analizy koszty/korzyści w ramach realizacji konkretnych zadań publicznych, w ramach testowania Programu dokonany zostanie pierwszy, testowy krok, niezbędny dla zbierania doświadczeń i dalszego zwiększania zasięgu takich rozważań w procesie porządkowania systemu realizacji zadań publicznych z perspektywy efektów i korzyści a w odniesieniu do ponoszonych wydatków. Jest to niezbędny krok, stanowiący szansę i dla miasta Torunia (monitoring działań dotowanych PES w odniesieniu do zdefiniowanych rezultatów spodziewanych do osiągnięcia w ramach konkretnych zadań publicznych), i dla PES (modyfikacja własnej aktywności na rzecz osiągnięcia rezultatów określonych przez GMT dotującą realizację konkretnych zadań, w konsekwencji zwiększenie własnej efektywności ramach realizacji polityk publicznych). Narzędzie zostanie przetestowane w ramach jednej z polityk publicznych – obszar kultury. Obszar ten został wybrany przez zespół ekspercki, który podczas przygotowywania Programu dokonał analizy raportów z lat 2010 i 2011 dot. współpracy między GMT a PES.
- zastosowaniu dodatkowej karty oceny wniosku przy ubieganiu się o dotację, która będzie uwzględniała rozpoznanie zakresu zbieżności proponowanej inicjatywy ze

zbiorem efektów, rezultatów, które Miasto Toruń w Strategii rozwoju Torunia do roku 2020 określiło w odniesieniu do zadań publicznych w obszarze kultury.

- przesłaniu karty oceny do podmiotów, które uzyskały już dotację na realizację zadań publicznych w obszarze kultury – wypełnione karty przez podmioty wnioskujące o dotację, jak i te, które z dotacji już korzystają pozwolą na ocenę, w jakim zakresie Miasto Toruń dotuje realizację efektów, rezultatów, które zostały określone w Strategii. Mówiąc inaczej, czy PES dostają pieniądze na realizację celów i rezultatów, które Miasto Toruń sprecyzowało i dążyć ma do ich osiągnięcia, czy też dotacje kierowane do PES w zawężony lub rozmiijający się sposób korespondują z oczekiwaniami Miasta w stosunku do zadań publicznych w obszarze kultury.

Dane z kart oceny zostaną zebrane przez Urząd Miasta Torunia, poddane analizie, następnie zostanie opracowany raportu przez powołany przez Prezydenta Miasta Torunia Zespół ds. monitoringu programu współpracy. Polityka publiczna zorientowana na efekty i korzyści to wciąż novum w polskiej polityce na poziomie centralnym (warto przytoczyć tu dyskusje wokół budżetu zadaniowego) oraz samorządowym. Wiązanie zakładanych efektów realizacji zadań publicznych z celowym kierowaniem dotacji dla PES będzie innowacją tak w Mieście Toruniu, jak i przykładem dla porządkowania polityk publicznych w innych jednostkach samorządowych w kraju.

I. Narzędzie informatyczne - narzędzie IT będzie rozbudowanym mechanizmem internetowym implementowanym (na poziomie baz danych) do serwisu orbiTorun.pl, dzięki któremu toruńskie podmioty ekonomii społecznej, administracja lokalna oraz inni użytkownicy będą mogli wykorzystywać innowacyjne funkcjonalności. Należy podkreślić, że Narzędzie IT, będzie odrębnym narzędziem i będzie mogło być wykorzystywane przez inne podmioty i instytucje, będzie więc zawierało możliwość tworzenia własnych baz PES, produktów etc. Najważniejsze moduły narzędzia IT:

- Giełda Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych (składać będzie się z: bazy danych PES i informacji o działalności PES, bazy produktów i usług skierowanych do lokalnych podmiotów AL, bazy produktów i usług skierowanych do klientów biznesowych, bazy produktów i usług skierowanych do osób fizycznych, modułu bazodanowego dedykowanego AL – baza zapotrzebowania; ankiety on-line)
- Baza Toruńskich Podmiotów Ekonomii Społecznej
- Mapa Toruńskich Podmiotów Ekonomii Społecznej
- Mapa Wsparcia Podmiotów Ekonomii Społecznej
- Bank sprzętu
- Polityka lokalowa

Innowacyjność przejawia się w:

- w nowatorskim zastosowaniu wyszukiwania kontaktów i kontrahentów,
- silnik narzędzia informatycznego współpracował będzie z najnowszymi przeglądarkami internetowymi, zarówno w wersji stacjonarnej, jak i mobilnej,
- układzie treści multimedialnych i rozwiązaniach technicznych zapewniających wysoki poziom użyteczności dla użytkownika końcowego,
- zastosowaniu rozwiązań społecznościowych, stanowiących doskonałe narzędzie marketingowe i sprzedażowe, pozwalające nie tylko dotrzeć do potencjalnego odbiorcy, ale również czynnie zaangażować go w cyfrowe życie konkretnego produktu;
- zastosowaniu rozwiązania zapewniającego elastyczność portalu zarówno pod względem graficznym, jak również układu treści i narzędzi takich jak wyszukiwarka.

Użycie języka programowania PHP/JAVA pozwala nie tylko na łatwe wprowadzanie i edytowanie treści multimedialnych, ale również gwarantuje stabilność układu.

Produkt jest:

- **adekwatny** – istnieje realne zapotrzebowanie na stworzenie rozwiązania dot. wspierania współpracy PES i AL oraz stworzenie narzędzi, mających realny wpływ na trwałość tej współpracy,
- **skuteczny** – wypracowane i zaakceptowane w szerokim gronie partnerów rozwiązania pozwolą na ich faktyczne wdrożenie,
- **efektywny** – wypracowane w projekcie procedury i narzędzia zostaną przetestowane w sytuacji rzeczywistej, następnie zostaną wdrożone;
- **możliwy do wdrożenia** w przewidzianym czasie i miejscu.

4. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO

Proces testowania innowacji będzie przebiegał zgodnie z zapisami we wniosku o dofinansowanie projektu, po wcześniejszym zaopiniowaniu Strategii wdrażania produktu przez Regionalną Sieć Tematyczną (**RST**) oraz zatwierdzeniu jej przez Regionalny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu (Instytucja Ogłaszające Konkurs - **IOK**).

Proces testowania produktu zostanie poprzedzony etapem przygotowania do testowania w okresie od listopada do grudnia 2012r.. Faktyczne testowanie produktu odbywać się będzie od stycznia do grudnia 2013r., po tym etapie przeprowadzona zostanie ewaluacja projektu i ocena efektów testowania (styczeń – kwiecień 2014r.).

Osoby odpowiedzialne za realizację zadania: koordynator projektu, koordynator działań partnera. Osoby współdziałające: pracownicy UMT, specjalista ds. obsługi narzędzia IT.

Przygotowanie do testowania

Etap przygotowania do testowania stanowi czas na zapoznanie się z programem, narzędziem IT, innymi wytycznymi, dokumentami ułatwiającymi późniejsze testowanie produktu, a także przyjęcie przez PMT Programu do pilotażowego testowania.

1) Realizacja narzędzia IT

Narzędzie informatyczne zrealizowane zostanie przed podmiot zewnętrzny (wybrany zgodnie z wytycznymi PO KL) ze środków zaplanowanych w budżecie projektu, zgodnie z wytycznymi umieszczonymi w Programie. Narzędzie IT będzie rozbudowanym mechanizmem internetowym implementowanym do serwisu orbiToruń.pl, dzięki któremu toruńskie PES, AL oraz inni użytkownicy będą mogli wykorzystywać innowacyjne funkcjonalności, jak np. giełda zamówień czy mapa lokalowa.

2) Szkolenia dla PES oraz administracji lokalnej dot. korzystania z produktu

W grudniu 2012r. zostaną zorganizowane dwa szkolenia (2 szkolenia x 15 os.), w tym dla przedstawicieli PES (20 os.) oraz pracowników AL (10 os.). Uczestnicy szkoleń zostaną wybrani na podstawie wypełnionych formularzy zgłoszeniowych. Zostanie ustalona lista osób zakwalifikowanych oraz lista rezerwowa wg kolejności zgłoszeń. Na szkoleniach uczestnicy dowiedzą się czym jest Program, jak z niego efektywnie korzystać, a także jak obsługiwać narzędzie IT. Tematyka szkoleń będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb i oczekiwań poszczególnych odbiorców, a dotyczyć będzie praktycznych aspektów związanych z testowaniem wypracowanej wcześniej procedury. Wspólna praca na szkoleniu ułatwi późniejszą współpracę podczas testowania.

3) Przyjęcie „Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014” do pilotażowego testowania zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia.

Testowanie opracowanego produktu

W testowaniu wezmą udział różne wydziały Urzędu Miasta Torunia (łącznie zajmować się tym będzie 4 pracowników UMT). We wniosku o dofinansowanie projektu wskazane zostały dwa wydziały: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Biuro Mieszkalnictwa, jednak z uwagi na działania przewidziane do realizacji w Programie, rekomendowane są również inne wydziały, m.in. Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Wydział Kultury. Ostateczną decyzję o wyborze wydziałów podejmie Prezydent Miasta Torunia po zaopiniowaniu Programu i Strategii przez RST oraz zatwierdzeniu przez ROPS w Toruniu (IOK).

W testowaniu będzie mógł wziąć udział każdy PES, który będzie chciał skorzystać z proponowanych rozwiązań (otwarty nabór – ogłoszenia, mailing; szacowana ilość: ok. 20 PES) działający na terenie Torunia, wśród nich warsztaty terapii zajęciowej, fundacje, stowarzyszenia, organizacje kościelne i spółdzielnie socjalne. PES, które wezmą udział w testowaniu zostaną wybrane na podstawie zgłoszeń.

Proces testowania będzie stale monitorowany przez: koordynatora projektu oraz koordynatora działań Partnera, który to będzie miał stały kontakt z pracownikami testujących wydziałów i na bieżąco będzie zbierać informacje o przebiegu testowania i prawidłowości realizacji poszczególnych działań. Użytkownicy i odbiorcy będą mogli zgłaszać uwagi dot. funkcjonowania programu (formularz zmian) i będą wypełniać specjalnie przygotowane formularze monitoringowe. Na podstawie zebranych danych będą wprowadzane zmiany, co będzie miało wpływ na sprawniejszą realizację kolejnych faz projektu. Na bieżąco będzie weryfikowana dokumentacja, prowadzone będą rozmowy i obserwacje. Następnie zbiorcze informacje zostaną przedstawione na zebraniach Grupy Sterującej, która będzie wytyczać działania naprawcze w przypadku odchyień w realizacji projektu.

Główne obszary testowania:

a. Uruchomienie Giełdy Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych

Od stycznia 2013r. zostanie uruchomiona Giełda, która będzie jedną z głównych funkcjonalności Narzędzia IT. Umożliwi ona kontakt między potencjalnymi sprzedawcami-usługodawcami a potencjalnymi klientami-usługobiorcami. Przede wszystkim PES będą miały możliwość zaprezentować swoje produkty na internetowej Giełdzie i sortować je w zależności od potencjalnego odbiorcy. Jednym z kluczowych modułów Giełdy będzie baza danych z zapotrzebowaniem administracji publicznej dająca możliwość wpisywania przez załogowanych w systemie urzędników zapotrzebowania na usługi oraz produkty.

Wskaźnik/wartość: ilość wejść na stronę/500 rocznie

b. Organizacja Toruńskiego Forum Ekonomii Społecznej

Powołany w ramach Programu Zespół ds. monitoringu programu współpracy oraz zespół niezależnych ekspertów ze świata akademickiego wraz ze studentami UMK rozpocznie w lutym 2013r. prace nad przygotowaniem Forum, które odbędzie się w IV kwartale 2013r. Zespół koordynujący odpowiedzialny będzie za całokształt organizacji Forum, m.in.: zaproszenie odpowiednich osób, przygotowanie programu Forum, scenariusza, który uwzględniać będzie konkretne zadania publiczne a w nich konkretne problemy społeczne a następnie po dokonaniu rekonesansu instytucji samorządowych oraz PES-ów, które w Toruniu realizują konkretne zadania lub/i wpisują się w rozwiązywanie konkretnych problemów, zostaną zaproszeni ich reprezentanci do wygłoszenia prezentacji.

Wskaźnik/wartość: liczba wydarzeń/1 wydarzenie rocznie

c. Powołanie przez Prezydenta Miasta Torunia Zespołu ds. monitoringu programu współpracy GMT z PES

Na początku 2013r. PMT powoła Zespół składający się z przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz PES. Zespół będzie organem konsultacyjnym, opiniodawczym i inicjatywnym. Powołanie Zespołu wynika z konieczności koordynowania i monitorowania realizacji Programu współpracy, przyjętego przez Radę Miasta Torunia, jak i potrzeb toruńskich organizacji pozarządowych oraz GMT w zakresie ekonomii społecznej. Działalność Zespołu powinna wpłynąć również na integrację międzysektorową, a przede wszystkim na promocję PES w Toruniu.

Wskaźnik/wartość: ilość spotkań/ 4 spotkania rocznie

d. Stosowanie przy procedurze PZP klauzuli społecznej

Działanie zostanie poprzedzone wprowadzeniem Zarządzenia Prezydenta Miasta Torunia zmieniającego zarządzenie w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych w UMT umożliwiające stosowanie w zamówieniach publicznych tzw. klauzul społecznych, czyli zapisów uwzględniających ochronę ważnego interesu społecznego. Kierunki potencjalnych działań wspierających stosowanie klauzul społecznych w Toruniu:

- Giełda Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych – przez cały okres 2013 r.,
- ujęcie problematyki klauzul społecznych w szkoleniach nt. ekonomii społecznej adresowanych zarówno do pracowników AL, jak i PES – przez cały okres 2013 r.;
- wsparcie poszkoleniowe: testowanie/symulacja procesu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – przez cały okres 2013 r.;
- ujęcie problematyki klauzul społecznych w ramach Toruńskiego Forum Ekonomii Społecznej – IV kwartał 2013 r.

Adresatami działań będą pracownicy UMT odpowiedzialni za czynności w ramach zamówień publicznych – Wydział Prawny oraz wydziały związane merytorycznie z obszarem poszczególnych zamówień, a także pracownicy PES odpowiedzialni za czynności w ramach przygotowania ofert na zamówienia publiczne.

Wskaźnik/wartość: ilość zastosowań klauzuli społecznej/10 klauzul społ. rocznie

e. Promocja polityki lokalowej

Działanie testowane będzie w terminie od stycznia do listopada 2013 r. Za realizację odpowiedzialni będą: wyznaczony urzędnik GMT oraz administrator strony, na której udostępnione będzie narzędzie, a także powołany w ramach Programu Zespół ds. monitoringu programu współpracy oraz zespół niezależnych ekspertów ze świata akademickiego wraz ze studentami UMK. Promocja polityki lokalowej będzie skierowana równocześnie do trzech grup odbiorców, a tym samym pełnić trzy funkcje:

- Urzędnicy GMT, którzy odpowiadają za politykę lokalową lub realizację innych polityk publicznych, do których realizacji przyczynia się działalność organizacji pozarządowych. Wykorzystywać będą narzędzie do analizowania dotychczasowych działań i zdobywania wiedzy na temat możliwych ewentualnych korekt.
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych i innych PES, którym przejrzysta polityka lokalowa miasta pozwoli podjąć właściwą decyzję – czy starać się o lokal miejski, oraz ułatwi zapoznanie się z aktualną ofertą.
- Mieszkańcy GMT, którym zostanie unaocznione, ile GMT robi dla wsparcia działań społecznych i jakie są tego rezultaty.

Wskazane grupy odbiorców zaangażowane będą w zbieranie danych. Urzędnicy dostarczą odpowiednie dane do bazy danych. Organizacje pozarządowe dostarczą informacje na temat działań (usług i produktów), które skierowane są na rzecz mieszkańców i całego Miasta. Obywatele włączą się w ocenę realizacji zadań przez organizacje poprzez informacje: o tym

jak przydatna jest działalność organizacji, którym są udostępniane lokale; o tym czy udostępniane lokale są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem; o tym, czy można byłoby je lepiej (bardziej intensywnie) wykorzystywać; o tym, jakie są potrzeby mieszkańców w okolicach lokali proponowanych do udostępnienia (konsultacje społeczne).

Wskaźnik/wartość: ilość utworzonych narzędzi / 1 mapa

f. Koncepcja powstania i funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości społecznej

Funkcjonowanie toruńskiego IPS stanowić będzie efektywne rozwiązanie dotychczasowych problemów związanych z ograniczoną ofertą GMT w zakresie wynajmu lokali użytkowych organizacjom pozarządowym i umożliwi efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów lokalowych. W Programie zawarta jest koncepcja powstania inkubatora i podczas testowania produktu zostaną stworzone odpowiednie warunki, które umożliwią późniejsze powstanie IPS, jednak w trakcie testowania nie będzie możliwe pełne sprawdzenie działania inkubatora. Proponuje się, aby inkubator prowadzony był przez organizację pozarządową samodzielnie lub w partnerstwie. Inkubator oferować będzie wsparcie dla: podmiotów działających w sferze ES z terenu miasta Torunia, osób fizycznych o różnym statusie na rynku pracy zainteresowane podjęciem działalności w sektorze ES, instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej; partnerstw lokalnych zorientowanych na przedsiębiorczość społeczną. Proponowane wsparcie: doradztwo indywidualne i grupowe, szkolenia, infopunkt ekonomii społecznej, biblioteka ES, udostępnianie pomieszczeń na spotkania oraz pomieszczeń biurowych i użytkowych PES, targi Ekonomii Społecznej, organizacja Konkursu na najlepszy produkt/usługę ekonomii społecznej, obsługa reprezentacji/sieci przedsiębiorstw społecznych w Toruniu, prowadzenie Giełdy Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych. Inkubator powinien nawiązać współpracę ze wszystkimi podmiotami w Toruniu i poza miastem zainteresowanymi wsparciem szeroko rozumianej ES.

Wskaźnik/wartość: ilość raportów z konsultacji / 1 raport

g. Mapa wsparcia ES oraz bank sprzętu

Mapa wsparcia ES oraz bank sprzętu będą powstawały przez cały 2013r., a stanowić będą część Narzędzia IT. Mapa oparta będzie na systemie interaktywnych map Google Maps API. Dzięki integracji z bazami danych uzupełnianymi przez PES i administratora systemu na mapie Torunia pojawią się znaczniki lokalizujące Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz wszelkie inne instytucje, czy organizacje zajmujące się szkoleniami, doradztwem i szeroko pojmowanym wsparciem PES. Za realizację odpowiedzialny będzie Zespół ds. monitoringu programu, UMT, orbiToruń.pl.

Wskaźnik/wartość: ilość wejść na stronę / 500 wejść rocznie

h. Nagroda PMT w kategorii: "Podmiot Ekonomii Społecznej"

Organizatorem konkursu będzie UMT. Na przełomie października/listopada 2012r. podjęte zostaną działań zmierzających do wprowadzenia zmian w regulaminie konkursu Prezydenta Miasta Torunia (ostateczna zmiana regulaminu: listopad 2012r.). W okresie od grudnia 2012r. do marca 2013r. prowadzona będzie promocja konkursu, poprzez przekazywanie informacji wśród sfery biznesu i PES odnośnie wprowadzeniu nowej kategorii nagród w konkursie PMT. Konkurs zrealizowany zostanie w I półroczu 2013r. (ogłoszenie wyników i wręczenie nagród czerwiec 2013r.)

Wskaźnik/wartość: ilość przyznanych wyróżnień / 1 wyróżnienie rocznie

i. Upowszechnianie idei ES wśród młodzieży

W korespondencji z Programem zostanie otwarta 70-godzinna ścieżka specjalizacyjna pt. „Usługi społeczne” w ramach studiów II stopnia na kierunku socjologia, prowadzonych w Instytucie Socjologii UMK. Ścieżka ta zostanie uruchomiona po raz pierwszy. Zapisy na

ścieżkę przewidziane są na październik 2012r. a start realizacji kursów będzie miał miejsce w listopadzie 2012r. Odpowiedzialny za realizację działania będzie Instytut Socjologii UMK oraz Zespół ds. monitoringu programu.

Wskaźnik/wartość: ilość studentów rocznie realizująca ścieżkę / 15 studentów rocznie

j. Szkolenia, wizyty studyjne

W trakcie testowania programu zostaną zorganizowane szkolenia oraz wizyty studyjne. Z uwagi na potencjalnie dość szeroką grupę odbiorców wyróżnione zostaną podgrupy odbiorców o specyficznych potrzebach (ze szczególnym akcentem na personel PES i administrację publiczną jako uczestników projektu). Za organizację szkoleń i wizyt studyjnych odpowiedzialny będzie Zespół ds. monitoringu programu, UMT oraz OWES.

Wskaźnik/wartość: ilość zrealizowanych szkoleń/3 szkolenia, ilość zrealizowanych wizyt studyjnych/1 wizyty rocznie

k. Narzędzie do analizy kosztów i korzyści działalności toruńskich PES w obszarze kultury

Narzędzie przetestowane zostanie w systemie przyznawanych dotacji dla podmiotów działających w obszarze kultury i realizacji zadań w tym obszarze. Zastosowana zostanie dodatkowa karta oceny wniosku, która będzie uwzględniała rozpoznanie zakresu zbieżności proponowanej inicjatywy ze zbiorem efektów, rezultatów, które Miasto Toruń w „Strategii rozwoju Torunia do roku 2020” określiło w odniesieniu do zadań publicznych w obszarze kultury. Dodatkowo ta sama karta oceny zostanie przesłana do podmiotów, które uzyskały już dotację na realizację zadań publicznych w obszarze kultury – wypełnione karty przez podmioty wnioskując o dotację, jak i te, które z dotacji już korzystają pozwolą na ocenę, w jakim zakresie Miasto Toruń dotuje realizację efektów, rezultatów, które zostały określone w Strategii. Dane zostaną zebrane przez UMT a poddane analizie i opracowana w postaci raportu przez powołany przez PMT Zespół ds. monitoringu programu współpracy. Uzyskana wiedza będzie podstawą do dalszych prac nad uspołnieniem zakresu alokacji środków ze spodziewanymi efektami, rezultatami i korzyściami w ramach innych zadań publicznych. Ze względu na złożoność przedsięwzięcia, różnych uwarunkowań procesu wprowadzania analizy koszty/korzyści w ramach realizacji konkretnych zadań publicznych, dokonany zostanie pierwszy, testowy krok, niezbędny dla zbierania doświadczeń i dalszego zwiększania zasięgu takich rozważań w procesie porządkowania systemu realizacji zadań publicznych z perspektywy efektów i korzyści a w odniesieniu do ponoszonych wydatków.

Wskaźnik/wartość: ilość wypełnionych kart oceny / 20 szt. (10 ex-ante, 10 ex-post).

l. Narzędzie informatyczne

Narzędzie IT testowane będzie przez cały okres testowania Programu. Dzięki temu narzędziu toruńskie podmioty ekonomii społecznej, administracja lokalna oraz inni użytkownicy będą mogli wykorzystywać innowacyjne funkcjonalności, m.in. Giełdę Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych, Mapę Wsparcia ES, Bank sprzętu. Zakłada się, że interfejs dla użytkownika powinien być jak najprostszy, przyjazny i funkcjonalny, w postaci jednego formularza dotyczącego informacji adresowo/ kontaktowych. W Narzędziu IT najistotniejsze w aspekcie programu są inne moduły związane m.in. ze sprzedażą usług i towarów PES oraz bazą zapotrzebowania. Narzędzie IT umożliwi również zbieranie informacji zwrotnych od użytkowników w postaci ankiet wypełnianych przez Internet.

Wskaźnik/wartość: ilość wejść na stronę / 500 rocznie.

5. SPOSÓB SPRAWDZENIA, CZY INNOWACJA DZIAŁA

Ocena wyników testowania zostanie przeprowadzona w formie:

- ewaluacji wewnętrznej,

- ewaluacji zewnętrznej.

Na tym etapie realizacji projektu istotne będzie stwierdzenie, w jakim stopniu wynik testowania doprowadził do zmiany stanu współpracy pomiędzy Gminą Miasta Torunia a toruńskimi podmiotami ekonomii społecznej.

Ewaluacja wewnętrzna

Ocena wyników testowania zostanie dokonana przez Lidera projektu odpowiadającego za ewaluację projektu przy współpracy z Partnerem. Osoba odpowiedzialna: koordynator projektu. Osoby współdziałające: koordynator działań Partnera, pracownicy UMT.

W ramach ewaluacji wewnętrznej realizatorzy sprawdzą będą stopień osiągnięcia podstawowych, zdefiniowanych w projekcie wskaźników w obszarze m.in. współpracy i zaufania pomiędzy obydwoma środowiskami. Na bieżąco będzie weryfikowana dokumentacja, prowadzone będą rozmowy i obserwacje. Następnie zbiorcze informacje zostaną przedstawione na zebraniach Grupy Sterującej, która będzie wytyczać działania naprawcze w przypadku odchyień w realizacji Programu.

Przy dokonywaniu oceny testowania zostaną uwzględnione osiągnięte wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu, w szczególności dotyczące: liczby PES, które otrzymają wsparcie w ramach projektu; liczby instytucji AL, które otrzymują wsparcie w ramach projektu; liczby PES, które pozytywnie potwierdzą wzrost jakości współpracy z AL.; liczby PES, które zwiększą wiedzę dot. potrzeb AL.; liczby AL, które zwiększą wiedzę dot. potrzeb PES; liczby AL, które zwiększą wiedzę dot. oferty PES; liczby PES, u których nastąpi wzrost zaufania do AL; liczby AL, u których nastąpi wzrost zaufania do PES. Źródła danych: raport z ewaluacji, formularze monitorujące.

Ewaluacja zewnętrzna

Po zakończeniu testowania, w okresie od stycznia do kwietnia 2014r. przeprowadzona zostanie ewaluacja zewnętrzna. Zgodnie z wytycznymi dla projektów innowacyjnych PO KL, ewaluacja zostanie przeprowadzona przez podmiot zewnętrzny wobec realizatorów, w formie usługi zleconej. Wybór podwykonawcy nastąpi zgodnie z obowiązującymi wytycznymi dot. realizacji projektów PO KL. Celem tak przewidzianej ewaluacji będzie rzetelna, bezstronna odpowiedź na pytanie o trafność i skuteczność działań niniejszego Programu - czy wpisał się on w potrzeby administracji lokalnej i podmiotów ekonomii społecznej oraz czy udało się je zaspokoić w satysfakcjonującym stopniu. Od ewaluatora będzie wymagane opracowanie procedur i narzędzi badawczych, przeprowadzenie procesu badawczego, sporządzenie raportu obejmującego analizę rzeczywistych efektów testowanego produktu oraz rekomendacje. Wyniki ewaluacji zostaną uwzględnione przez GR w przygotowaniu ostatecznej wersji produktu finalnego oraz publikacji. Ewaluacja zostanie przeprowadzona w oparciu o następujące kryteria: adekwatność, efektywność, skuteczność, oddziaływanie / wpływ, trwałość efektów. Przygotowany Program sam w sobie zawiera pewne elementy autoewaluacji. Są nimi narzędzie IT wspierające realizację działań, a także karta oceny wypełniana przez organizacje wnioskujące o przyznanie dotacji kulturalnych. Dzięki ewaluacji możliwa będzie zatem odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu zwiększyły lub wzmocniły się:

- stabilność i trwałość funkcjonowania PES;
- współpraca PES z GMT na terenie województwa kujawsko-pomorskiego poprzez zwiększenie udziału tych podmiotów w realizacji gminnych polityk publicznych;
- rozeznanie PES i GMT we wzajemnych potrzebach;
- rozeznanie GMT w ofercie PES;
- wzajemne zaufanie PES i GMT.

Dla uzyskania odpowiedzi na te pytania ewaluatorzy przyjrzą się także:

- aktywności zespołu monitorującego,
- wdrażaniu zamówień publicznych zawierających klauzule społeczne,
- zaangażowaniu reprezentantów PES i AL w udział we wspólnym Forum,
- wykorzystaniu mapy wsparcia dla PES,
- konsultacjom w sprawie utworzenia inkubatora społecznej przedsiębiorczości społecznej,
- konkursowi nagród PMT w kategorii Podmiot Ekonomii Społecznej,
- upowszechnianiu wiedzy o ekonomii społecznej wśród studentów,
- szkoleniom i wizytom studyjnym dla reprezentantów GMT i PES,
- zastosowaniu narzędzia samooceny dla dotacji kulturalnych.

Miernikiem sukcesu innowacji będzie osiągnięcie następujących wskaźników, odnoszących się do poszczególnych celów i działań zawartych w produkcie finalnym. Zauważyć należy, że są one także częścią produktu jako takiego, a więc zawiera on także ważny element autoewaluacyjny. Dodatkowe wskaźniki, zaprezentowane w poniższej tabeli, rozszerzają i doprecyzowują zapisy zawarte we wniosku o dofinansowanie:

Lp.	Wskaźnik	Wartość docelowa	Weryfikacja
1	Ilość spotkań Zespołu ds. monitoringu programu współpracy GMT z PES przy Prezydencie Miasta Torunia	4 spotkania rocznie	dokumentacja spotkań
2	Ilość wejść na stronę Giełdy Zamówień Społecznie Odpowiedzialnych	500 rocznie	ewidencja wejść na stronę
3	Ilość zorganizowanych Toruńskich Forów Ekonomii Społecznej	1 wydarzenie rocznie	ewidencja obecności uczestników wydarzenia
4	Ilość zastosowanych klauzul społecznych przy procedurze PZP	10 rocznie	dokumentacja postępowania
5	Powstanie mapy wsparcia dla PES	1 mapa	dokumentacja mapy
6	Ilość odwiedzin mapy wsparcia dla PES	500 wejść	dane z systemu administracyjnego narzędzia
7	Ilość wyróżnień w kategorii konkursowej "Przyjaciel Ekonomii Społecznej"	1 wyróżnienie	ewidencja zgłoszeń do kategorii i wyboru laureata
8	Ilość studentów realizująca rocznie ścieżkę z zakresu ES	15 osób	dokumentacja zajęć poświęconych ES
9	Ilość wspólnych szkoleń dla reprezentantów dla PES i UMT	3 szkolenia	dokumentacja szkoleniowa
10	Ilość wizyt studyjnych w PES dla pracowników UMT	1 wizyta	dokumentacja wizyty
11	Ilość wypełnionych kart oceny	20 szt. (10 ex-ante, 10 ex-post).	dokumentacja złożonego wniosku wraz z formularzem samooceny

Informacja o wstępnych wynikach testowania zostanie zamieszczona na stronie internetowej Lidera i Partnera projektu oraz rozesłana e-mailem do użytkowników i odbiorców. Ponadto po ewaluacji przewidziano organizację debaty z udziałem PES oraz decydentów AL. Wnioski wraz z wynikami ewaluacji posłużą do modyfikacji produktu.

6. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA

Przedmiot i cel działań upowszechniających

Przedmiotem upowszechniania będzie „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014”, stanowiący produkt finalny.

Program ten stworzony został w oparciu o diagnozę problemów, specyfikę i realia konkretnej społeczności lokalnej, jaką jest miasto Toruń. Jednakże modelowy charakter rozwiązań zaproponowanych w Programie umożliwia ich implementację (całościową lub częściową, w zależności od potrzeb) w innych samorządach miejskich.

Celem działań upowszechniających będzie poinformowanie i wzmocnienie zainteresowania produktem jak najszerszego grona adresatów z Torunia oraz całego woj. kujawsko – pomorskiego.

Grupy, do których skierowane będą działania upowszechniające

Działania upowszechniające skierowane zostaną w szczególności do:

- podmiotów ekonomii społecznej z terenu Torunia i WKP,
- wydziałów Urzędu Miasta Torunia,
- instytucji wspierających ES tj. OWES,
- instytucje gminne – MOPR, PUP, ZGM, placówki oświatowe.

Dotarcie z informacją do jak najszerszego grona zainteresowanych przyczyni się do promocji i upowszechnienia produktu finalnego, a w konsekwencji do uzyskania uznania społecznego dla wyżej wymienionego produktu.

Plan działań i ich charakterystyka

Osobą odpowiedzialną za działania upowszechniające będzie koordynator projektu oraz specjalista ds. promocji. Działania upowszechniające produkt zostaną podzielone na dwie fazy: pierwsza faza od momentu rozpoczęcia przygotowań do testowania produktu i w trakcie jego trwania, druga faza w końcowej fazie realizacji projektu.

Działania upowszechniające oraz ich intensywność zależą będą od fazy, w jakiej będzie znajdował się projekt w danym momencie. Upowszechnianie będzie trwało od listopada 2012 do końca 2014 roku.

Zadania upowszechniające obejmą m.in.:

- materiały informacyjne rozsyłane przez Internet do PES z terenu Torunia oraz lokalnych mediów (ilość odbiorów: 50 PES, ilość rozesłanych materiałów: 5 / lista maili;) – przez cały okres upowszechniania
- promocja produktu na stronie internetowej Lidera i Partnera projektu (ilość komunikatów na str. www: 3 / lista komunikatów, zrzut ekranu) – przez cały okres upowszechniania,
- mailing do PES oraz gmin WKP (ilość maili: 300 / lista maili).

Dodatkowym działaniem służącym upowszechnianiu i włączaniu do polityki produktu finalnego w skali szerszej niż obszar miasta będzie okazjonalny udział (po otrzymaniu zaproszenia) realizatorów projektu w wydarzeniach i imprezach organizowanych przez różne podmioty z terenu całego regionu, poświęcone tematyce ekonomii społecznej, partnerstwa, dobrego rządzenia, itp. z materiałami, prelekcjami nt. projektu i jego produktu oraz emisją filmu (co pozwoli poszerzyć skalę działań upowszechniająco-włączających bez konieczności angażowania dodatkowych środków projektu).

Po zakończeniu testowania Programu i walidacji produktu działania upowszechniające będą połączone z włączaniem produktu do głównego nurtu polityk publicznych.

7. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI

Cel działań włączających

Celem działań włączających (*mainstreamingowych*) projektu jest włączenie produktu finalnego do głównego nurtu polityki i praktyki w zakresie zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej i jest spójne z PO KL. Cele projektu są, bowiem zgodne z celami Priorytetu VII PO KL w zakresie rozwoju sektora ekonomii społecznej.

Projekt jest ponadto zgodny z celami horyzontalnymi EFS: równością szans oraz wspieraniem rozwoju lokalnego poprzez aktywny udział osób i instytucji z terenu województwa kujawsko - pomorskiego (*empowerment*). Projekt wpisuje się też w Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007–2015, Strategię Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 w zakresie budowy kapitału społecznego.

Grupy docelowe działań mainstreamingowych (włączających)

Kluczowe grupy, do których skierowane zostaną działania to:

- toruńskie podmioty ekonomii społecznej,
- wszystkie wydziały Urzędu Miasta Torunia,
- instytucje gminne, m.in.: MOPR, PUP, ZGM, placówki oświatowe,
- instytucje wspomagające działania PES: OWES.

Finalna wersja produktu (przetestowanego Programu oraz narzędzia IT) będzie mogła być wykorzystywana (w całości bądź w wybranych elementach) w dalszej perspektywie w każdej ze 144 gmin woj. kujawsko – pomorskiego (posiadającej dostateczną ilość PES) jako narzędzie realizacji polityki społecznej.

Aby wzmocnić działania mainstreamingowe odbiorcami działań będą także bliźniacze instytucje i podmioty działające na terenie kraju oraz przedstawiciele mediów lokalnych i regionalnych, mających znaczący wpływ na opinię publiczną, do których skierowana zostanie informacja mailowa dot. korzyści jakie niesie wypracowane rozwiązanie.

Plan działań mainstreamingowych (włączających) i ich charakterystyka

Działania włączające obejmą obszar horyzontalny i wertykalny.

Włączenie produktu do głównego nurtu polityki polegać będzie na zastosowaniu produktu finalnego tj. „Programu współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013 – 2014” we wszystkich wydziałach UMT. Działanie to zostanie poprzedzone seminarium dla Rady Miasta Torunia, na którym Radni dokładnie poznają cały program, jego założenia, a także korzyści z niego wynikające. Ponadto uzyskają informacje w jaki sposób od strony prawnej włączyć Program w politykę Gminy Miasta Toruń. Zainicjowane zostaną

zmiany o charakterze administracyjnym, prawnym – zostaną zmienione/uzupełnione dokumenty, tak aby pracownicy Urzędu Miasta Torunia mogli stosować wypracowany produkt w swojej codziennej pracy. Sukcesem w zakresie włączania produktu do głównego nurtu polityki będzie przyjęcie przez GMT Programu jako obligatoryjnego narzędzia pracy dla wydziałów UMT oraz jednostek podległych. Działania wspomagające włączanie innowacji do głównego nurtu polityk publicznych (III-IV kwartał 2014):

- prezentacja doświadczeń Projektu podczas wydarzeń organizowanych w ramach działalności statutowej lidera, a także wydarzeń organizowanych przez instytucje publiczne, podmioty ekonomiczne społecznej oraz inne organizacje pozarządowe skierowanych do w/w grup kluczowych z terenu WKP i w miarę możliwości krajowych (ilość wydarzeń: 3 / potwierdzenie o udziale w wydarzeniu).
- Organizacja konferencji dla przedstawicieli AL i PES z woj. kujawsko – pomorskiego z prezentacją produktu finalnego z prelekcjami krajowych ekspertów oraz jednego zagranicznego (Ilość zorganizowanych konferencji: 1 / lista obecności).
- Realizacja filmu promującego produkt finalny, który dostępny będzie w Internecie (ilość zrealizowanych materiałów filmowych: 1 / protokół odbioru materiału filmowego).
- Realizacja publikacji prezentującej produkt finalny, dystrybuowanej podczas konferencji i po niej (ilość publikacji: 600szt. / protokół odbioru).
- Indywidualne konsultacje dla PES i AL (ilość konsultacji: min. 5 / karta konsultacji).
- przekazanie produktu finalnego do Związku Miast Polskich (ilość materiałów: 1 / protokół przekazania).

Wszelkie organizacje, instytucje zainteresowane Programem w razie potrzeby będą mogły uzyskać dodatkowe informacje dot. Programu u Lidera i Partnera projektu.

Program przygotowany będzie do włączenia do głównego nurtu polityki GMT, jednak każdy z jego elementów będzie możliwy do włączenia w innych gminach woj. kujawsko - pomorskiego stąd upowszechnienie zaplanowano na całym jego terenie.

8. KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU

- Uzyskanie zgody IOK na rozpoczęcie testowania – akceptacja strategii wdrażania projektu innowacyjnego (Październik 2012).
- Realizacja narzędzia IT (Listopad - Grudzień 2012).
- Przeprowadzenie szkoleń dla przedstawicieli PES oraz pracowników AL (Listopad – Grudzień 2012).
- Zarządzenie Prezydenta Miasta Torunia o pilotażowym testowaniu Programu (Grudzień 2012).
- Rozpoczęcie testowania produktu (Styczeń 2013).
- Zakończenie testowania (Grudzień 2013).
- Badanie rzeczywistych efektów testowanego produktu (Styczeń – Kwiecień 2014).

Po otrzymaniu raportu z ewaluacji zewnętrznej nastąpi jego analiza. Wynik ekspertyzy, w tym rekomendacje, uwzględniony zostanie w opracowaniu ostatecznej wersji produktu, która złożona zostanie do walidacji (Lipiec 2014). Po zaakceptowaniu ostatecznej wersji produktu finalnego, zostanie on włączony do głównego nurtu polityki (Październik – Grudzień 2014).

9. ANALIZA RYZYKA

Analiza ryzyka została zaprezentowana w formie tabelarycznej, gdzie wskazano zidentyfikowane potencjalne zagrożenia. Dla każdego z nich:

- oszacowano prawdopodobieństwo wystąpienia (P) – na skali od 1 do 3, gdzie 1 oznacza niskie prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, a 3 prawdopodobieństwo wysokie,
- oszacowano wpływ ryzyka na realizację projektu (W) – gdzie 1 oznacza niski wpływ na realizację projektu, a 3 wpływ bardzo wysoki,
- zidentyfikowano najważniejsze zagrożenia (Z) – wynik uzyskano poprzez przemnożenie punktów przyznanych w kategorii „prawdopodobieństwo i wpływ ryzyka”,
- określono sposoby ograniczenia najważniejszych zagrożeń.

	Potencjalne zagrożenie	P	W	Z	Sposób ograniczenia
1	Długotrwała procedura przyjęcia i wdrażania programu	3	2	6	Zapobieganie: - popularyzacja Programu przez Zespół, - zaangażowanie bezpośrednio Prezydenta Miasta Torunia, - sprawne przekazywanie informacji Minimalizowanie: - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych dot. korzyści płynących z przyjęcia i wdrożenia produktu - elastyczność produktu i możliwość modyfikacji zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku
2	Brak akceptacji całości/części programu przez PMT	3	3	9	Zapobieganie: - szybsza prezentacja Programu u Prezydenta Miasta Torunia - wskazanie kierunków działania, korzyści płynących z realizacji Programu Minimalizowanie: - elastyczność produktu i możliwość modyfikacji zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku
3	Wprowadzenie radykalnych zmian przez PMT lub Radę Miasta	3	2	6	Zapobieganie: - popularyzacja Programu przez Zespół, - rozmowy z radnymi - mailing Minimalizowanie: - elastyczność produktu i możliwość modyfikacji zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku
4	Niestosowanie klauzul społecznych przez pracowników UMT	2	2	4	Zapobieganie: - przekazanie informacji dotyczących korzyści stosowania klauzul społecznych - szkolenia - dobre praktyki - monitoring postępowania przy stosowaniu klauzul społecznych Minimalizowanie: - mailing, telefony, spotkania osobiste

5	Niskie zaangażowanie pracownika UMT zajmującego się monitoringiem programu	3	2	6	Zapobieganie: - bieżący monitoring zaangażowania pracowników UMT w realizację - prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej Minimalizowanie: - zmiany personalne - mailing, telefony, spotkania osobiste - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych
6	Niewystarczająca świadomość urzędników nt. ES	3	3	9	Zapobieganie: - szkolenia, wizyty studyjne, dobre praktyki, - zwiększenie zaangażowania partnera – UMT Minimalizowanie: - rozszerzenie grona urzędników uczestniczących w testowaniu produktu - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych
7	Mała aktywność urzędników w Giełdzie Zamówień Publicznych	2	2	4	Zapobieganie: - szkolenia, informacje Minimalizowanie: - mailing, telefony, spotkania osobiste - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych
8	Niskie zaangażowanie PES w realizację programu	2	3	6	Zapobieganie: Szeroko prowadzona akcja promocyjna i informacyjna, podkreślenie możliwości i korzyści jakie PES mogą uzyskać dzięki wdrożeniu programu współpracy - informacja, promocja - seminaria, spotkania - debata - pokazanie dobrych praktyk i korzyści: Forum - zaangażowanie lokalnych mediów - lobbying poprzez zespół - utrzymywanie stałego kontaktu z PES Minimalizacja: - mailing, telefony, spotkania osobiste - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych
9	Zmiana PZP (brak klauzul)	1	2	2	Zapobieganie: - udział zespołu w konsultacjach społecznych na poziomie centralnym Minimalizowanie: - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych
10	Zmiana prawa dot. NGO (zakaz działalności gosp.)	1	3	3	jw.
11	Przyjęcie ustawy o przedsiębiorstwie społecznym	2	2	4	jw. + monitoring

12	Ryzyka techniczne różnych działań (narzędzie IT, polityka lokalowa, Forum, itp.)	2	2	4	Zapobieganie: - monitoring, - poruszanie problemu na zebraniach Grupy Sterującej, - zacieśnienie komunikacji z wykonawcami i podwykonawcami działań Minimalizowanie: - mailing, telefony, spotkania osobiste - podejmowanie dodatkowych działań informacyjnych

Załączniki:

1. Wstępna wersja produktu finalnego pn. „Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014”.
2. Raport końcowy badania pn. „Współpraca podmiotów ekonomii społecznej i administracji lokalnej miasta Torunia.”

.....
*Imię, nazwisko, funkcja i podpis osoby/-ób
składającej/-ych strategię*

Wykaz użytych skrótów:

AL	Administracja lokalna
CISTOR SPS	CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne
ES	Ekonomia społeczna
GMT	Gmina Miasta Toruń
GS	Grupa sterująca
IOK	Instytucja Ogłaszająca Konkurs
IPS	Inkubator przedsiębiorczości społecznej
IT	technologia informatyczna
JTS	Jednostka Samorządu Terytorialnego
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
NGO	Non-governmental Organization (Organizacje pozarządowe)
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
Program	„Program współpracy Gminy Miasta Toruń z podmiotami ekonomii społecznej na lata 2013-2014”
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
PZP	Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych Dz.U. z 2010 r. nr 113 z późn. zm.
PMT	Prezydent Miasta Torunia
ROPS	Regionalny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu
UMK	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
UMT	Urząd Miasta Torunia
WKP	Województwo kujawsko – pomorskie
ZGM	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej